

Sygn. akt II Ca 1082/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Mariusz Broda (spr.)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Bartosz Pniewski

Sędzia Sądu Rejonowego (del.) Monika Wrona - Zawada

Protokolant: sekretarz sądowy Beata Wodecka

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2019 r. w Kielcach na rozprawie

sprawy z powództwa G. M.

przeciwko A. Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu Wierzytelności z siedzibą w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 11 kwietnia 2019 r. sygn. I C 92/18

zmienia zaskarżony wyrok:

- 1) **w punkcie I (pierwszym) w całości i oddala powództwo,**
- 2) **w punkcie II (drugim) poprzez jego uchylenie ,**
- 3) **poprzez dodanie punktu III (trzeciego) i zasądzenie od G. M. na rzecz A. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Wierzytelności z siedzibą w W. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów procesu.**

Sygn. akt II Ca 1082/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11.04.2019r. Sąd Rejonowy w Kielcach:

- w pkt. 1 pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 9.04.2015r. – sygn. akt VI NC537619/15;

- w pkt. 2 nakazał pobrać od pozwanego kwotę 290 zł na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kielcach tytułem kosztów sądowych.

Podstawy faktyczne i prawne tej treści rozstrzygnięcia Sąd pierwszej instancji przedstawił w pisemnym uzasadnieniu (k.191-194), w szczególności wskazując, że skoro postępowanie egzekucyjne KM 1320/16 zostało umorzone na wniosek (...) sp. z o.o. (...) z dnia 21.11.2018r., który to podmiot nie jest wierzycielem wymienionym w tytule egzekucyjnym, ani podmiotem, na rzecz którego zaopatrzone tytuł egzekucyjny VI Nc 537619/15 klauzulą wykonalności, to należy wysnuć wniosek, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego „zaszły zdarzenia, jak np. cesja wierzytelności, wskutek której zobowiązanie nie może być egzekwowane na rzecz dotychczasowego wierzyciela A. S. Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Wierzytelności (...) z siedzibą w W.”, a „jak wynika z pisma z dnia 21.11.2018r. wierzycielem jest (...) Sp. z o.o. (...)”.

Wyrok w całości zaskarżył pozwany A. Niestandaryzowany Sekurytacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności(...) z siedzibą w W..

W wywiedzionej apelacji zarzucił:

1/ naruszenie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i pozbawienie wykonalności nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 9.04.2015r. – sygn. akt VI NC537619/15, w sytuacji, gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nie nastąpiło jakiegokolwiek zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, w szczególności zaś brak jest dokumentu, na mocy którego, A. Niestandaryzowany Sekurytacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności (...) z siedzibą w W. zbył na rzecz (...) Sp. z o.o. (...) wierzytelność względem powódki G. M., stwierdzoną w/w nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym;

2/ naruszenie art. 840 § 1 pkt-2 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, iż to pozwanego obciąża obowiązek udowodnienia, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nie nastąpiło jakiegokolwiek zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, w szczególności brak jest dokumentu na mocy którego A. Niestandaryzowany Sekurytacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności z siedzibą w W. zbył na rzecz (...) sp. z o.o. (...)wierzytelność względem powódki G. M., stwierdzoną w/w nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, w sytuacji, gdy to na stronie powodowej ciążył obowiązek przedstawienia dowodów na okoliczność zaistnienia po powstaniu tytułu egzekucyjnego zdarzenia, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, albowiem to powódka wywodzi z niego skutki prawne, zaś pozwany nie jest w stanie udowodnić de facto przesłanki negatywnej, tj. braku zbycia na rzecz (...) sp. z o.o. (...)wierzytelności względem powódki G. M., stwierdzonej kwestionowanym nakazem zapłaty;

3/ błąd w ustaleniach faktycznych przejawiający się w uznaniu, iż po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło jakiegokolwiek zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, albowiem (...) sp. z o.o. (...) pismem z dnia 21 listopada 2018 r. wniósł do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kielcach P. K. (1) o umorzenie postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt KM 1320/16 na wniosek wierzyciela, zaś Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kielcach postanowieniem z dnia 11 lutego 2019r. przedmiotowe postępowanie umorzył na podstawie art. 825 pkt. 1 kpc w sytuacji, gdy postępowanie egzekucyjne w sprawie KM 1320/16 prowadzone było z wniosku A. Niestandaryzowany Sekurytacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności z siedzibą w W., zaś w toku przedmiotowego postępowania egzekucyjnego nie miała miejsca jakakolwiek zmiana podmiotowa po stronie wierzyciela, nadto, nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie, VI Wydział Cywilny w dniu 9 kwietnia 2015 r., sygn. akt VI Nc-e 537619/15 nie został zaopatrzonej w klauzulę wykonalności na rzecz (...) sp. z o.o. (...), ani także nie miało miejsce zbycie przez A. Niestandaryzowany Sekurytacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności z siedzibą w W. wierzytelności stwierdzonej przedmiotowym nakazem zapłaty na rzecz (...) sp. z o.o. (...), wobec czego po powstaniu ww. tytułu egzekucyjnego, nie nastąpiło jakiegokolwiek zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, zaś ewentualna okoliczność wydania przez komornika sądowego postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, w oparciu o wniosek złożony przez podmiot

niebędący wierzycielem może być przedmiotem rozpoznania skargi na czynność komornika sądowego, nie zaś stanowić podstawy pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności;

4/ naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na rozstrzygnięcie, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. polegające na dowolnej, sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego i wskazaniem wiedzy, ocenie materiału dowodowego przejawiającej się w uznaniu, iż po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło jakiegokolwiek zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, albowiem (...) sp. z o.o. (...) pismem z dnia 21 listopada 2018 r. wniósł do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kielcach P. K. (2) o umorzenie postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt KM 1320/16 na wniosek wierzyciela, zaś Komornik postanowieniem z dnia 11.02.2019r. postępowanie to umorzył, w sytuacji, kiedy było ono prowadzone z wniosku A. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności z siedzibą w W., zaś w toku przedmiotowego postępowania egzekucyjnego nie miała miejsca jakakolwiek zmiana podmiotowa po stronie wierzyciela, nadto, nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie, VI Wydział Cywilny w dniu 9 kwietnia 2015 r., sygn. akt VI Nc-e 537619/15 nie został zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz (...) sp. z o.o. (...) ani także nie miało miejsce zbycie przez A. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności z siedzibą w W. wierzytelności stwierdzonej przedmiotowym nakazem zapłaty na rzecz (...) sp. z o.o. (...), wobec czego po powstaniu ww. tytułu egzekucyjnego, nie nastąpiło jakiegokolwiek zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, zaś ewentualna okoliczność wydania przez komornika sądowego postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, w oparciu o wniosek złożony przez podmiot niebędący wierzycielem może być przedmiotem rozpoznania skargi na czynność komornika sądowego, nie zaś stanowić podstawy pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

Wobec powyższego skarżący wniósł o:

- zmianę zaskarżanego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości; zasądzenie od powódki G. M. na rzecz pozwanego A. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności z siedzibą w W. zwrotu kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem I instancji;
- zasądzenie od powódki G. M. na rzecz pozwanego kosztów „postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem I instancji”.

Powódka G. M. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna.

Sąd Pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia, co do okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. W braku jakichkolwiek ku temu przeszkód Sąd Okręgowy przyjmuje je za własne. Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi przede wszystkim do dwóch spostrzeżeń. W tej części, w jakiej obejmuje ono owe ustalenia podstawy faktycznej orzekania przez Sąd pierwszej instancji, nie zawiera takiego elementu, który prowadziłby do wniosku, że Sąd Rejonowy ustalił, iż po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło skonkretyzowane, co do treści i formy zdarzenie, które mogłoby mieć znaczenie z punktu widzenia rozpoznania sprawy na podstawie art. 840 § 1 pkt. 2 kpc (w brzmieniu obowiązującym przed 21.08.2019r.). Tym czasem już z części motywacyjnej wskazanego uzasadnienia wynika, że Sąd pierwszej instancji argumentując tezę o zasadności powództwa przyjął założenie, iż „należy wysnuć wniosek, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia, jak np. cesja”. Problem polega jednak na tym, że z tak przyjętego „punktu wyjścia” w dalszym ciągu nie wynika, żadne skonkretyzowane ustalenie, co do faktu zaistnienia zdarzenia – w rozumieniu art. 840 § 1 pkt. 2 kpc. Stąd wynika dość oczywisty wniosek, że założenie Sądu Rejonowego co do istnienia pewnego prawnie relewantnego faktu z punktu widzenia

przywołanej już podstawy prawnej miało charakter zupełnie dowolny, skoro raz jeszcze podkreślić należy – nie było poprzedzone żadnym ustaleniem w tym zakresie i już z tego względu brak było podstaw faktycznych uzasadniających wyprowadzanie pozytywnych dla powódki wniosków w kontekście treści art. 840 § 1 pkt. 2 kpc, co potwierdzało trafność zarzutu naruszenia tego przepisu przez Sąd pierwszej instancji, polegającego na zastosowaniu go do procesowo nieistniejącego stanu faktycznego.

Takiej oceny absolutnie nie zmienia analiza samego „wnioskowania” Sądu pierwszej instancji w kierunku już wyżej opisanym. Rację ma skarżący, że z samego faktu umorzenia, prowadzonego na wniosek wierzyciela (na którego opiewał tytuł wykonawczy będący przedmiotem żądania pozwu) postępowania egzekucyjnego - na podstawie art. 825 pkt. 1 kpc, co z kolei nastąpiło na wniosek innego niż ten wierzyciel podmiotu, tj. (...) sp. z o.o. (...), nie można wyprowadzać jeszcze wniosku, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie w postaci cesji wierzytelności pomiędzy wierzycielem – na którego ów tytuł wykonawczy wskazywał, a (...) sp. z o.o. (...) Innymi słowy, gdyby nawet całość zagadnienia rozważyć przez pryzmat zasady wynikającej z art. 231 kpc (domniemanie faktyczne), czego Sąd Rejonowy i tak nie czynił, nie dając z resztą temu wyrazu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, to i tak należałoby wykluczyć możliwość uznania za ustalone zaistnienia zdarzenia po powstaniu tytułu wykonawczego – w rozumieniu art. 840 § 1 pkt. 2 kpc, do którego próbował odwoływać się, co więcej – „przykładowo” - Sąd Rejonowy. Brak bowiem podstawy takiego domniemanie faktycznego, skoro to wszystko, z czego Sąd pierwszej instancji próbował wyprowadzić konkluzję odmienną, sprowadzało się jedynie do umorzenia postępowania egzekucyjnego (jaki toczyło się na wniosek wierzyciela wskazanego, w będącym jego podstawą tytule wykonawczym), na wniosek innego niż ten wierzyciel podmiotu. Znowu rację ma skarżący, że jeżeli nawet w takiej sytuacji rzeczywiście do umorzenia postępowania na wniosek innego niż wierzyciel podmiotu (co niespornie wynika z akt w/w postępowania egzekucyjnego) doszło, to był to, co najwyżej materiał dla sądowej kontroli prawidłowości działania komornika w trybie skargi na jego czynność. Reasumując, to zdecydowanie za mało, by ten stan traktować jako podstawę domniemanie faktycznego o przeniesieniu stwierdzonej przedmiotowym tytułem wykonawczym wierzytelności przez podmiot w nim wskazany (jako uprawniony) na podmiot inny, w szczególności ten, który wnioskował o umorzenie postępowania egzekucyjnego.

Trafnie zatem zarzuca skarżący, że powódka na której niewątpliwie spoczywał ciężar dowodu, nie wykazała zaistnienia zdarzenia w rozumieniu art. 840 § 1 pkt. 2 kpc, w oparciu o którą to podstawę możliwe było uwzględnienie powództwa przeciwegzekucyjnego. Stąd o ile Sąd Rejonowy, nie tyle ustalił (bo tego, jak już wyjaśniono brak w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku), co założył istnienie takiego stanu faktycznego, to popełnił błąd skutkujący wadliwością zaskarżonego wyroku.

To wszystko zachowuje pełną aktualność także w kontekście samej analizy stanowisk procesowych stron, wyrażonych przed Sądem pierwszej instancji. Warto przede wszystkim zwrócić uwagę na to, co twierdziła sama powódka na uzasadnienie żądania pozwu. Mianowicie zdarzeniem, w którym upatrywała podstawy pozbawienia wykonalności przedmiotowego tytułu wykonawczego, miało być według niej zbycie przez pozwanego wierzytelności na rzecz (...) S.A. w B., nie twierdziła nawet by do zbycia wierzytelności miało dojść na rzecz (...) sp. z o.o. SKA (uzasadnienie pozwu – k.4-6). Pozwany takiemu twierdzeniu jednoznacznie i konsekwentnie zaprzeczał, wyjaśniając, w szczególności, że (...) S.A. w B. był jedynie serwiserem Funduszu, a ten pierwszy podmiot uległ połączeniu z (...) SA (spółkę przejmującą). Jeśli idzie natomiast o sam (...) sp. z o.o. (...), to z załączonej do pozwu kopii pisma z dnia 17.05.2017r., skierowanego do powódki przez (...) S.A. w B., którego treści powódka nie kwestionowała, wynika tylko tyle, że ten pierwszy nabył w dniu 17.10.2014r. od pierwotnego wierzyciela powódki, tj. (...) S.A. przedmiotową wierzytelność, którą następnie zbył 16.12.2014r. na rzecz A. Niestandaryzowanego S. Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Wierzytelności (...) z siedzibą w W.”, który z kolei uzyskał tytuł wykonawczy, którego wykonalność powódka zwalczała w niniejszym postępowaniu. Jeżeli zatem douszukiwać się jakiegokolwiek roli (...) sp. z o.o. (...) w stosunku do wskazanej wierzytelności, to z całą pewnością nie na etapie po powstaniu przedmiotowego tytułu wykonawczego. Z dalszej analizy akt postępowania przed Sądem Rejonowym, nie wynika, by powódka twierdziła o zbyciu wierzytelności po powstaniu tytułu wykonawczego przez wskazanego w nim wierzyciela na rzecz (...) sp. z o.o. (...), co już z samego założenia wyklucza tezę, że miałyby skutecznie to wykazać, jak próbował bezpodstawnie zakładać to Sąd Rejonowy.

Warto zwrócić uwagę i na to, że na rozprawie w dniu 16.10.2018r. wprost stwierdziła, że tytułowi egzekucyjnemu zarzuca to, że „nie wie z jakiego tytułu dług powstał”. Trudno zatem mówić o konsekwencji argumentacji. Abstrahując od tego, przypomnieć jedynie należy, że powództwo przeciwegzekucyjne nie służy ponownej weryfikacji zasadności wiarygodności już stwierdzonej tytułem wykonawczym, bo kognicja sądu w tak zainicjowanym postępowaniu ma zupełnie inne granice.

Reasumując, skoro ponad wszelką wątpliwość brak było podstawy faktycznej dla zastosowania art. 840 § 1 pkt. 2 kpc, a pomimo tego Sąd Rejonowy rozpoznając sprawę ten przepis zastosował, to w sposób oczywisty dopuścił się jego obrazy, co oznacza, że i w tym zakresie skarżący miał rację.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 kpc orzekł jak w pkt. 1 sentencji. Zmiana zaskarżonego wyroku w pkt. II, to konsekwencja braku obowiązku poniesienia kosztów sądowych przez pozwanego, wobec odpowiedniego zastosowania zasady wyrażonej w art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 113 ust. u.ks.c., przy uwzględnieniu tego, że powódka była zwolniona od kosztów sądowych w całości. Z kolei zmiana orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu znajduje uzasadnienie w treści art. 98 § 1 kpc oraz w § 2 pkt. 4 Rozp. Min. Spr. z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804). Jednocześnie wyjaśnić należy, że Sąd Okręgowy nie orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego na rzecz pozwanego, które stosownie do przepisu art. 98 § 1 kpc wobec wyniku postępowania apelacyjnego, co do zasady przysługiwałyby temu podmiotowi, bo apelacja nie zawierała w tym zakresie stosowanego wniosku (pozwany dwukrotnie zgłosił natomiast wniosek o zasądzenie kosztów procesu wskazując wyraźnie - „za I instancję”).

SSO Bartosz Pniewski SSO Mariusz Broda SSR(del.) Monika Wrona-Zawada

Z: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pozwanemu.